

Boogaert. Deze wilde in zijn claim om genoegdoening, zijn aanspraak op een groter prestige dan dat van Elzevier bevestigd zien. In de grond zat er in de regenten, als quasi-edelen, kennelijk nog iets van het besef dat hun prestige mede afhing van hun vermogen ondergeschikten van brood te voorzien. Een kleine feil daarin krenkte hun narcisme, omdat het hun 'voedster-status' tegenover hun 'kinderen' schaadde. Maar in zijn uitdrukking, het verwijt dat Elzevier 'als regeerde hij despoticq en willende al het faveur met het vergeven van ampten van den schouwborg na zich trekken',³²⁾ werd dit archaïsch gestructureerde hanengevecht voor twee heren in een modern argumentatie-jasje gehuld. De gekrenkte regent slaat terug door zijn opponent te vergelijken met de prototypische 'bad guy' van de verlichte oppositie: de absolute monarch als despoot die, omdat hij het meest had te geven, ál de volksgunst aantrok. Hier zit een tweede contextueel element, dat van het politiek-ideologische vertoog. Elzevier antwoordde dan ook even ambigu. Zijn onverplichte vrijgevigheid ten opzichte van de schouwborg benadrukkend en prijzend stelde hij vast dat hij geen voorrechten pretendeerde en kaatste de bal vervolgens terug. De bediende, zegt hij,

heeft ons zelfs gezegt, dat hij UWE om die post had gevraegt, en dat UWE hem wel wilde proviseeren; de Heer *Elsevier* is zoo amoureux niet van zijn Domestiken, veel minder van die van anderen, dat hij daer door het welzijn van de generale zaek uit het oog zoude houden om hun faveur te doen, doch hij is altoos van sentiment om tot het welzijn van een zaek te ageeren zonder aenzien van personen. (p. 38)

Boogaert is nu niet alleen de 'feodalist' in het verhaal, hij is bovendien behept met een verkeerd soort volksliefde: de utilitaristische democratie van Elzevier staat tegenover een regime van persoonsgebonden faveurs aan huisbedienden van Boogaert. Vanuit die context zit er een bewust sexuele ondertoon in Elzeviërs als suggestieve beschuldiging werkende opmerking over het 'amoureux' zijn 'van zijn Domestiken'. Om de patriarchale aanspraken van Boogaert te ontkennen, moet deze even in zijn prestige als man worden aangetast. Dat is een derde contextueel element, de aard van de symbolische geweldsmiddelen is niet strikt individueel, maar wordt aangeleverd door de traditie van een cultuur.

Na dit partijtje hanenpikken moet de zaak als 'heren' kunnen